

INUIT ATAQATIGIIT

INATSISARTUNI

UPA 2014-160
21.05.2014
Aqqaluaq B. Egede

Nunatsinni inuusuttut inuiaqatigiinni kiffartuusseqataanissaat anguniarlugu minnerunngitsumillu suliffissaaleqisut nunaqarfinni illoqarfinnilu kiffartuusseqataanermi periarfissaqartinneqarnissaat nunattalu iluani kiffartuusseqataanikkut suleqataanissaat anguniarlugu kommuunit peqataatillugit periarfissanik qulaajaanissamik misissuisoqarnissaannik oqallinnissamik siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Hans Enoksen, Partii Naleraq)

Inuit Ataqatigiit pingaartillugu qitiuttipparput, nunatsinni suliffissaaleqisut amerliartupiloornerat killormut ikiliartornissaat pilersarusiunnarnagu tigussaasunik siunnerfiit ilagissagaat inuussutissarsiutinik nutaanik pilersitsinikkut suliffissaaleqisunut suliffissaqalersitsinissaq. Aatsitassarsiorneq kisiat aqqiisutissatuatut isiginagu, nunaqavissut namminneq suliffeqarfinnik pilersitsinnaanerit upperalugu inerisaanissaq aamma pisariaqarpoq.

Inuusuttorpassuit ilinniarnemit unitsitsiinnarsimasut amerliartorput. Tamanna isumaqarpoq, iliuuseqanngikkutta inuussutissarsiutinillu nutaanik pilersitsinngikkutta, taava kinguaariit nikeriarnissaanni tulliuttumi suliffissaaleqisut amerlassusaat suli annertussasoq. Taamaammat suliffissualiortiternissamik pilersarusiornerit kisiisa samminagit, imminut pilersorneq inuussutissarsiuteqarnikkut patajaallisaanissaq annertusaanissarlu aningaasarsiorfiuinnaratik aamma nunatta avataanut aningaasat aniatinneqartut appartinnerisigut pisinnaasavut qaf-fatsissavagut.

Inuit sulisinnaasut tamarmik pisariaqartippagut. Aamma ilinniarsimanngitsut immikkut aqqiissuussamik ilinnialertornissamut aqqutissiuunnerisigut inuiaqatigiinni inulerineq aqqutigalugu kiffartuusseqataanissamut aqqutissiuunneqarnissaat pisariaqarpoq. Tassami ukiuni tulliuttuni sulinermik inuussutissarsiuteqartut ikilerialerput, tamannalu malitseqassaaq inulerinermik kiffartuussinermillu sulisussat ukiuni aggersuni aamma nunatsinni amigaatigineqalernerannik.

Taamaammat oqallinnissamik siunnersuuteqartoq Hans Enoksen Partii Naleraq-meersoq inuiaqatigiinni aqqiissuuseqqinnissami nutarterinissamilu avaqqussinnaanngisatsinnik aamma pingaarutilerujussuarmik oqallisissamik saqqummiusnaanut tunngatillugu naalakkersuinikkut suleqatigiittoqarnissaa pisuusaffiuvoq. Massakkullu naalakkersuisooqatigiit suleriaasiat assilinagu ataatsimoorussamik periusissamik aallartitsinissarput pingaaruteqarpoq.

Inuiaqatigiinni suliffissanik pilersitsinissap pisariaqassusia tunngaveqarpoq, nunatta aningaasarsiornikkut ajornartorsiuleriartornera annertummat. Soorunami aamma sapinngisamik inuit sulisinnaasut tamarmik sulinissamut periarfissaqartitaanissaat siunertaammat. Siunertarli anguneqassappat ullormiit ullormut 100 mio-nilikkaanik aalajangersaalluni tassaanggaannartumik iliuuseqartarnerit unitsinneqartariaqarput.

Taarsiulluguli pilersaarusiukkamik piffissamillu sivisuumik aaqqiissutaasussanik suliniuteqarnissarput pisariaqarpoq.

Inuit Ataqtigiit ukiuni kingullerni qaqittarsimasarput pisariaqartutut isigaarput. Nunatsinni ilinniartitaaneq annertuumik siursaaffigineqarpoq. Ilinniartorpassuit suliffinni ilinniarsimanissamik piumasaqarfiunngitsuni sullipput. Akerlianillu suliffissaaleqisorpassuit suliffinnik ilinniarsimanissamik annerusumik piumasaqaateqanngitsunik amigaateqarput.

Inuiaqatigiinni inuusuttut suliffissaarusimasullu kiffartuussinermut sammisunik atorluarneqarsinnaanerit soorunami pinngitsaaliissutaanissaa takorlooruminaap-poq. Uani pineqarput suliniarfigisariaqartut assigiinngitsut marluk taamaattumillu iliuuserisassat aamma assigiinngitsuusinnaapput. Inuusuttuaqqat eqqarsaatigalugit ilinniagaqalernissaat aalluttariaqarpoq suliffissaarusimasullu eqqarsaatigalugit piginnaanngorsaqqinnissaat imaluunniit sulilerseqqinniarnissaat siunnerfiusariaqarpoq.

Nunani allani misilittagaqarfigineqarpoq suliffeqarfiutillit pisortanit aningaa-sarpassuarnik tapiiffigisarnerisigut suliffissaarusimasut imaluunniit suliffeqarfinni ilinnartutut akeqanngiusartumik sulilersinneqartarnerat. Taamak aqqis-suussisarnerit imminik ajoquteqanngillat taamaaliornikkummi suliffissaarusimasut "nalinginnarmik allatulli suliffittaarnissaasa" tungaannut sulisinnaassuseqarnerat attanniarneqartarpoq ullaat tamaasa qilanaarlutik suliartortalersinnaanissaat isumagineqarluni. Aqqissuussinerilli taamaattut sanngheetigisaat tassaavoq, suliffeqarfiutillit taamaaliornikkut akeqanngiusartumik sulisoqalersinnaasarnertik ileqquliutiinnarsinnaasarmassuk suliffissaarusimasut sulilerseqqinniarnearnerat ajornarnerulersinneqaannarluni. Taamaattumik inuiaqatigiinni kiffartuussisar-nissamik aqqissuussissagutta tamanna eqqarsaatigilluaqqaagassaavoq. Imaas-sanngilarmi pisortat suliffissaarusimasunik atorfinitsitsisalissasut akunnermusiat minnerpaaffissaat ataaterujussuarlugu akilersugassaminnik imaluunniit suliffis-saarumasut ikiorsiissutinik tunioraannarlugit akeqanngitsumik pisortani suli-lersiinnarneqassasut. Taamaaliorneq suliffissaaleqisumut ataqqinnittumik pis-susilersornerunngilaq. Pisortat suliffeqarfiit akikitsunik immaqaluunnit akeqan-ngitsunik sulisoqalersinnaanissaat aqutissiuuttussaannngilaat aammalu tamanna suliaassarinnngilaat.

Taamaattorli suliffissaaleqisut sulisinnaassuseqartut ilinniartitaanikkut pisinnaas-susermillu qaffasaanikkut inuussutissarsiornermik inuussutissarsiuteqalernissamut siunertaqartinneqartumik piumaffigineqarnissaat pisariaqarpoq. Taamaammat inuiaqatigiinni aningaasarsiornikkut, suliffissaqartitsinikkut aammalu inunnik kiffartuunneqarnissamik pisariaqartitsisut eqqarsaatigalugit sulinissaq assigiin-ngitsunut arlalinnut sammisumik ingerlanneqarnissaa Inuit Ataqtigiinnit isuma-qarfigaarput.

Aamma taamaappoq akileraartarnikkut aqqissuuseqqinnikkut isumaginninnermut aningaasartuutinik pisariaqartitsisorujussuarmik inuit atugassaqartitaanerit allatut aqqissuullugu, inuit imminnut isumalluutiginerannut sammisunngortinnissaa eqqarsaatigalugu. Taamatuttaaqq suliffeqarfiit annertunerusumik suliffissaarusimasut sulilersinniarnearnerinut aamma peqataanerusariaqarput. Tamanna ilaatigut suliffeqarfiit pioreersut suliutigaluni ilinniarfissanik pilersitsinerisigut pisinnaavoq, suliffeqarfinni immikkut piginnaanngorsaannikkut aqqissuussisarnertigut, ullup affaannaanik suliffissanik imaluunniit ilinniartut suliffissaannik pilersitsinikkut.

Tamanna pisortat suliffeqarfiutaasaa aammalu suliffeqarfiit namminersortut peqataaffigisariaqarpaat. Akisussaaffik ataatsimoorussassaavoq.

Taamatut Inuit Ataqtigiit oqaaseqarluta oqallisissiaq isummersorfigaarput. Siunnersuuteqartumullu qujanaq.